

Zatajenje srca dovodi do zastoja krvi u određenom dijelu tijela, a može zahvatiti lijevu, desnu ili obje strane srca

Najčešće pogađa starije, ali danas to više nije pravilo. Javlja se kod mladih i ljudi srednje dobi, umiru od iznenadnog otkazivanja srca koje se nekad i ne može objasniti

UZROCI ZATAJENJA SRCA

- visoki krvni tlak (hipertenzija)
- bolest srčanih zalistaka
- bolest srčanog mišića (kardiomiopatija)
  - tumor srca
  - prirodene bolesti srca
  - nepravilan rad srca (aritmija)
    - lijekovi
    - bolesti bubrega
    - bolesti jetre

ZATAJENJE SRCA

Do otkazivanja srca može dovesti stil života

- PUŠENJE**
- STRES**
- PRETILOST**
- NEZDRAVA PREHRANA**
- ALKOHOL**

SIMPTOMI

- otežano disanje
- nepravilan rad srca
  - slab puls
  - osjećaj lupanja srca
  - vrtoglavica
  - nesvjestica
  - umor i slabost
- osjećaj gušenja, nema daha
- proširene vene
- mučnina
- promjena boje kože

Hrvatska **prva u svijetu**, u bolnici Sveta Katarina, uvodi dijagnostičku metodu u svrhu prevencije iznenadne srčane smrti u sportaša

Z. Pamić: Samo neka se spriječe tragedije kao što je bila Alenova

Tomislav Dasović

Hrvatska prva u svijetu uvodi specijalnu dijagnostičku metodu u svrhu prevencije iznenadne srčane smrti u sportaša. Taj pokušaj predstavljen je jučer u Kući nogometa, uz nazočnost predsjednika HNS-a Davora Šukera, predsjednika Zdravstvene komisije HNS-a dr. Dragana Primorca i poznatog njemačkog kardiologa dr. Johannes Brachmana iz klinike u Coburgu.

Ciljana skupina u projektu koji je briljantno predstavio dr. Primorac sportaši su iz rizičnih skupina, među kojima su sportaši s osobnom ili obiteljskom anamnezom kardiovaskularnih oboljenja, sportaši sa specifičnim kardiovaskularnim nalazom nakon kliničkog pregleda, sportaši s ranijim epizodama slabosti ili pretjeranog umora koji nije u skladu s naporom, sportaši s nerazjašnjenim gubitkom svijesti i bolovima u prsima pri naporu...

Opasnost od 'tihih' bolesti

Hrvatski nogometni savez stoga je poslao dopis svim klubovima Prve, Druge i Treće nogometne lige (muškarci i žene) kako bi igrači iz navedenih rizičnih skupina, bez obzira na dob, bili pravodobno pozvani na pregled te kako bi se kod njih napravio cjeloviti kardiološki pregled uključujući i 12-kanalni elektrokardiogram, a ako postoji sumnja na bolest srca, i ultrazvuk srca, ergometrija te 24-satni holter.

Nakon toga, kod selektiranih sportaša će se dodatno analizirati 292 gena zajedno s pripadajućim mutacijama koji se u medicinskoj literaturi povezuju sa stanjima koja mogu dovesti do iznenadne srčane smrti sportaša. U navedena stanja između ostalog ubrajaju se i razni poremećaji električne aktivnosti srca, među kojima značajno mjesto zauzimaju nasljedni poremećaji ionskih kanala srca ili strukturne promjene srca, poput kardiomiopatije.

Kad je riječ o kardiomiopatijama, na žalost iznenadna srčana smrt se često događa prije pojave bilo kakvih prethodnih simptoma i svaki dijagnostički podatak koji može smanjiti učestalost ova-

kvih stanja je dragocjen, kaže dr. Primorac.

Sistematski pregledi sportaša koji uključuju kompletnu kardiološku obradu (elektrokardiogram, ergometriju, ultrazvuk srca, holter EKG), značajno povećavaju osjetljivost preventivnog pregleda. Iz tog razloga dvije najutjecajnije svjetske kardiološke organizacije, American Heart Association i European Society of Cardiology, snažno podržavaju uvođenje preventivnih pregleda sportaša kao strategije za rano otkrivanje "tihih" srčanih bolesti.

Ciljani genetički testovi

Iznimno intenzivna tjelesna aktivnost može privremeno povećati rizik od iznenadne srčane smrti u predisponiranih sportaša. Medicinska literatura navodi da zbog povećanih tjelesnih aktivnosti sportaši imaju 2,8 puta veći rizik od iznenadne srčane smrti u usporedbi s populacijom koja ne prakticira sportske aktivnosti. Posebno je značajno da do ovako dramatičnog stanja mogu dovesti bolesti koje imaju genetsku podlogu.

Zbog toga, medicinska struka osim uvođenja detaljnih kliničkih pregleda sportaša, odnedavno preporučuje i uvođenje ciljanih genetičkih testova, zato što mogu pravodobno kod pojedinca ukazati na postojeću genetsku predispoziciju.

Među prvima koji će biti podvrgnut novoj dijagnostičkoj metodi pregleda srca je 28-godišnji Zvonko Pamić, bivši igrač Dinama i brat preminuloga nogometaša Alena Pamića.

-Drago mi je da se nešto pokrenulo oko prevencije srčane smrti sportaša. Na žalost, svi znaju za moga brata i druge kolege-sportaše koji su iznenadno preminuli. Mogu se samo zahvaliti dr. Primorcu i HNS-u da se nešto pokrene i nadam se da će to pomoći da bude što manje takvih tragedija - kazao nam je Pamić.

Jeste li nakon bratove smrti bili podvrgnuti pretragama srca?
 -Išao sam na normalne, sportske pretrage i, hvala Bogu, zdrav sam - dodao je Zvonko.

DR. DRAGAN PRIMORAC

Predsjednik Zdravstvene komisije HNS-a prezentirao je u Kući nogometa ovaj revolucionarni projekt na polju sportske medicine

ZVONKO PAMIĆ

Brat preminuloga nogometaša Alena bit će među prvima podvrgnut novoj dijagnostičkoj metodi pregleda srca

DAVIDE ASTORI Kapetan Fiorentine umro je 4. ožujka 2018., i to u snu, a obdukcija je pokazala da mu je srce usporilo s radom, a potom stalo samo od sebe

BRUNO BOBAN Brat Osijekova nogometaša Gabrijela Bobana, tada nogometaš Marsonije, preminuo je od zastoja srca u ožujku 2018.

ALEN PAMIĆ Bivši nogometaš Rijeke, Karlovca... preminuo je od srčanog udara za vrijeme utakmice na malonogometnom turniru

SPORTAŠI IMAJU 2,8 PUTA VEĆI RIZIK OD IZHENADNE SRČANE SMRTI OD 'OBIČNE' POPULACIJE